

מזמור יד

מזמורים, תפילות ושירים

חלק י"ד | ארץ טובה

חַי
בית חינוך כמשפחה

מזמור שיר חלק יד

ארץ טובה

תכנית ייחודית לחינוך המוסיקלי בחמ"ד

תכנית מזמור שיר חלק יד היא תכנית ייחודית בחינוך המוסיקלי אשר נכתבה, נערכה והופקה במיוחד עבור מוסדות החינוך בחמ"ד.

בחוברת זאת, מוגש קובץ יצירות ושירים חדשים בנושא ארץ טובה.

י כִּי הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אַתָּה בָּא-שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ--לֹא כְּאָרֶץ מִצְרַיִם הוּא, אֲשֶׁר יֵצְאתָם מִשָּׁם:
אֲשֶׁר תִּזְרַע אֶת-זֶרְעָךָ, וְהִשְׁקִיתָ בְּרִגְלְךָ כְּגֹן הָיֶרֶק. יֵא וְהָאָרֶץ, אֲשֶׁר אַתָּה עֹבְרִים שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ--אֶרֶץ הָרִים, וּבִקְעוֹת; לְמִטַּר הַשָּׁמַיִם, תִּשְׁתָּהּ-מַיִם. יב אָרֶץ, אֲשֶׁר-ה' אֱלֹהֶיךָ
דִּרְשׁ אֹתָהּ: תָּמִיד, עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ--מִרְשֵׁיית הַשָּׁנָה, וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה (דברים, י"א)

בתכנית זו נעשה שילוב של נושאים חוץ מוסיקליים כמו ארץ ישראל ושמירה, לתכנים מוסיקליים מגוונים, הנותנים מענה לרוח הנוספת שאנו אמורים להגיש לתלמידנו בשיעורי המוסיקה.

"ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'" (מלכים ב ג, טו).

מפסוק זה אנו לומדים את הקשר המתקבל בין המוסיקה להווייה הנבואית. ובתכנית זו אנו מבקשים לפתוח לתלמידנו את הצוהר לעולם הניגון של ישראל סבא.

הוראות לשימוש בחוברת

חוברת זאת מיועדת למורים למוסיקה ולמחנכים.

השימוש בחוברת ייעשה ברמות מקצועיות שונות, בהתאם למטרות שונות כמו שיעור, טקס וכד', ובהתאם לרמת הידיעות של התלמידים, שכבת הגיל, והאמצעים הטכניים והלוגיסטיים העומדים לרשות המורה במוסד החינוכי.

הפעילויות המובאות בחוברת זו הן בבחינת הצעות בלבד. הרעיונות המובאים בה מהווים פתח למגוון עשיר של פעילויות נוספות, אשר המורים והתלמידים, כאחד, יכולים להציע ולפתח.

מומלץ לנצל את העקרונות ואת הפעילויות המוצעים בחוברת, גם בשירים שאינם כלולים בה.

החוברת מיועדת לתלמידים בגילאים שונים, וניתן ליישמה בהתאם לרמות העשייה המתאפשרות בכל גיל.

חומר מוסיקלי זה יהווה חלק בלתי נפרד מן הרפרטואר בחינוך המוסיקלי, דרכו ילמדו התלמידים את שפת המוסיקה, את מרכיביה ואת השלכותיה בשירה, בתנועה ובנגינה.

התכנית מזמור שיר יד - "ארץ טובה" מושתתת על יסודות מוסיקליים ורקע תוכני יהודי, והכוונה היא, שהשימוש בה יעשה הן ע"י המורה למוסיקה, והן ע"י המורה הכולל/ת, תוך שיתוף פעולה פורה ומפריה ביניהם.

תודה מיוחדת לגב' אתי אורלב, סגנית לראש המינהל, על עזרתה הרבה בהוצאת החוברת לאור.

בהצלחה ובהנאה לכולם!

איילה רייכרט

מפקחת ארצית על החינוך המוסיקלי בחמ"ד,

מפקחת קוריקולרית ותו"ל אגף אמנויות

תוכן העניינים

8	אדמה / מילים: אהוד מנור / לחן: יאיר קלינגר
11	NOMAI CONCEPT / DESERT SHIP
14	ארץ טובה / דברים ח, ו / לחן: לאה אולשר
17	אורחה במדבר / מלים: יעקב פייכמן / לחן: דוד זהבי
22	למדבר / מלים: חיים חפר / לחן: סשה ארגוב
26	שיר בוקר / מילים: נתן אלתרמן / לחן: דניאל סמבורסקי
30	הי ארצי / מילים ולחן: לאה אולשר
34	תפילת השחר / לא ידוע (מתוך לקט ריקודים)
36	מנגינת הנוף / מילים ולחן: לאה אולשר
40	Trans Siberian Orchestra / Wizards In Winter
42	אדמה ושמיים / להקת "סגול" לפי נוסח אינדיאני
45	דבקה כורדית עממית
46	קטע מתוך "מחולות פולובציים" / א. בורודין - מתוך האופרה "הנסיך איגור"
50	מים מים / ישעיהו יב, ג / עמנואל עמירן
53	מנגינה סינית עממית
56	Baroque and Blue / Claude Bolling and Jean-Pierre
58	שמחה לארצך / שלמה קרליבך
63	מחרוזת שירי ירושלים / עיבוד: מנשה הלל

כתיבה ועריכה:

איילה רייכרט - מפקחת ארצית על החינוך המוסיקלי בחמ"ד, מפקחת קוריקולרית ותו"ל אגף אמנויות

אילנה שרגו - פיקוח על המוסיקה במחוז ירושלים, כתיבת תווים, עיבודים מוסיקליים ותזמורים

רונית יעקבי - מוסיקאית ויוצרת

לאה אולשר - מלחינה ומעבדת

עריכה לשונית: תהילה דוד

עיצוב והפקה: שחר שושנה

הפקה: בת-שבע סיאני, מינהל החינוך הדתי

הוצאה לאור: גף פרסומים, משרד החינוך

כתובת אתר מינהל החינוך הדתי

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/hemed>

אדמה

מילים: אהוד מנור / לחן: יאיר קלינגר

Em B B7 Em Em B

Voice

א - מה ד - לך - קול - בה - שוק - ני - א - מה ד -

7 B7 Em E7 Am D G

לך - שבחוא - סע - א - בושבילח א - מה ד - לך - א - ש - אן - ל - ו - מיד - ת

13 C B Em Em Fade out Fine

13 א - מא א - מה ד -

19 Am Em C Am D

19 תי - לו - לי - את בי - א - כ כלאת מה - ד - א - בך - ש - ל דה - תי - ע - את - ו מה - ד - א קך - חי - מ - מך - מ - תי - בא - הן

25 G E7 Am B Em C

25 מה - ד - א דה - ש - ה צי - ע - נו - א - ו מה - ד - א דה - מו - לך או - מלו - ו - לם - עו מי - י - את

31 Am F#7 B B7 D.C. al Fine

31 ני - צי - א - מ - חי כל אס לך - א - ו - מך - מ

אדמה

מילים: אהוד מנור לחן: יאיר קלינגר

אדמה, אני קשובה לקולך.
אדמה, תמיד ולאן שאלך.
אדמה, השביל בו אסע הוא שבילך,
אמא אדמה.
אדמה, רגלי מהלכות יחמות.
אדמה, פניך חמות ועוטפות.
אדמה, עיניים חומות בי צופות,
אמא אדמה.
הן באתי ממך, מחיקך, אדמה,
ואת עתידה לשכך - אדמה,
את כל כאבי, את לילותי, את ימי.
עולם ומלואו לך מודה - אדמה,
ואנו עצי השדה - אדמה,
ממך ואליך אם כל חי, אמצני.
אדמה - נותנת פריה לכולם.
אדמה - טובה ותמימה לעולם.
אדמה - למדי נא את בנך האדם,
אמא אדמה.

הצעות לפעילות

1. הכיתה מתחלקת לשתי קבוצות קבוצה אחת שרה את המילה "אדמה" וקבוצה שנייה את שאר הטקסט.
2. ניתן ללוות את המילה "אדמה" בקולות או בכלי הקשה.
3. התלמידים יאזינו לשיר, יעקבו אחרי התווים, ימצאו את כל התבניות המלודיות של המילה "אדמה" ויקיפו אותן בעיגול.
4. התלמידים יאזינו פעם נוספת לשיר, וישירו בסולפג' את התבניות המסומנות.

DESERT SHIP \ NOMAI CONCEPT

מבנה:

מבוא - א - א - מעבר - א - א - מעבר - ב - ב - מעבר - א - ב - מעבר - ג - ג - מעבר - ב - ב - א - א - קודה

הצעות לפעילות

אביזרים

דרבוקה ומטפחת או יריעת בד שקוף

עמידת מוצא

הדרבוקה מונחת הפוכה על הרצפה ובתוכה מוסתר הבד.

מבוא:

מגלים לאט לאט את הבד ומוציאים אותו החוצה. בחלק הקצבי של המבוא הופכים את הדרבוקה, מחזיקים אותה בין הרגליים ופורסים את הבד עליה.

א. מקישים "דום, כף" ארבע פעמים, עוצרים ומרימים כמות ידיים.

במעבר, מקישים את הפעמה ב"דום".

א. חוזר

מעבר

מחביאים את הבד מאחורי הגב ומגלים אותו קדימה.

ב. מניעים את הבד בחלל באופן חופשי.

ב. חוזר

מעבר. פורסים שוב את הבד על הדרבוקה ומקישים את הפעמה, בהתחלה בפורטה ואח"כ בדימינואנדו.

א. כנ"ל

ב. קמים עם הבד ונעים בחדר.

מעבר. מסתדרים במעגל ומניעים את הבד מלמטה למעלה.

ג. רוקדים בסגנון דבקה: צעד פתיחה וסגירה מצד לצד תוך סיבוב הבד מעל הראש.

ג. חוזר

מעבר. מחביאים את הבד מאחורי הגב ומגלים אותו.

ב. רוקדים עם הבד באופן חופשי.

ב. חוזר, חוזרים לשבת ליד הדרבוקה ופורסים עליה את הבד.

א. כנ"ל

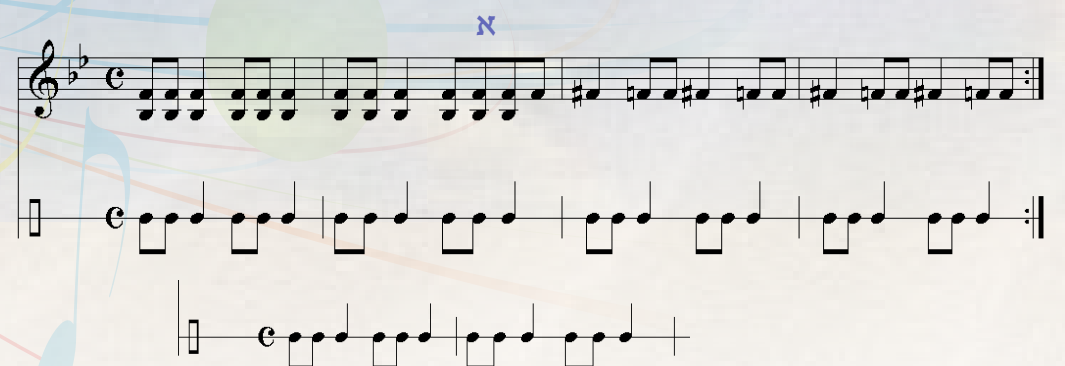
קודה. מקישים את הפעמה על הדרבוקה בקרשנדו, ולסיום, משליכים את הבד.

תזמור: חליליות, מטלמונים, דרבוקות, פעמוניות, שלישים, מרקסים, כפיים...

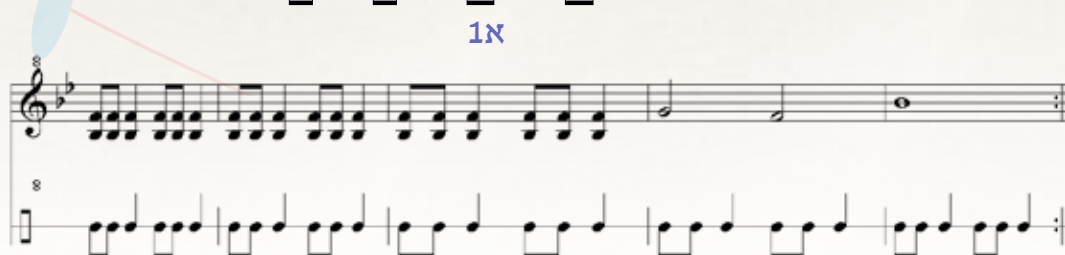
הקדמה: דרבוקה - טרמולו בקצות אצבעות + פעמוניות

(כמו כן, ניתן להוסיף מקל גשם ופעמוני רוח)

א

א1

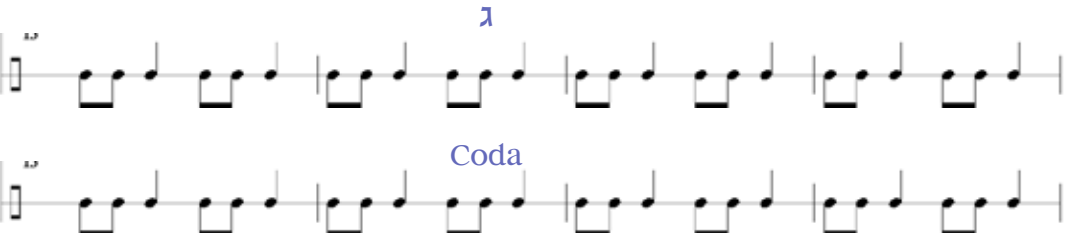
ב

מעבר simile

ג

Coda

סיום: טרמולו בתוף מרים

ארץ טובה

לחן: לאה אולשר / עיבוד: עידו מנור / ביצוע: יעל אולשר עזר

Voice

Soprano Recorder

Glockenspiel

S. Rec.

Glk.

The musical score is written for four parts: Voice, Soprano Recorder, Glockenspiel, and Soprano Recorder (S. Rec.) and Glockenspiel (Glk.). The key signature has one flat (B-flat). The Voice part has lyrics in Hebrew. The Soprano Recorder and Glockenspiel parts provide harmonic support. The S. Rec. and Glk. parts have a second system of music with lyrics.

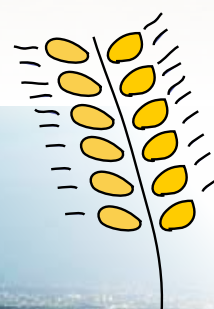

ארץ טובה

לחן: לאה אולשר / עיבוד: עידו מנור / ביצוע: יעל אולשר עזר

"ושמרת את מצוות השם אלוקיך ללכת בדרכיו וליראה אותו כי השם אלוקיך מביאך
אל ארץ טובה" (דברים ח, ו)

ארץ טובה, ארץ נחלי מים,
עיינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר,
ארץ חיטה ושעורה, וגפן ותאנה ורימון,
ארץ זית שמן ודבש.

לפני שהתלמידים יאזינו לשיר, יתבוננו בציור "נוף תנכי" (מתוך ציוריו של הצייר האנגלי רוברטס) ויתארו את מה שראו. (הרים, מים, עצים, אנשים ועוד).

מבנה

א - ב - א - ב - א - קודה

א. השורה הראשונה חוזרת ארבע פעמים (ארץ טובה ....)

בכל שורה התלמידים ירימו את הבד מהרצפה ויניחו לו לצנוח בסוף המשפט.

בשורה השנייה ינועו התלמידים עם הבדים הכחולים והחומים.

בשורה השלישית יתחילו לנוע התלמידים עם הבדים הצהובים, ואחריהם התלמידים עם הבדים הסגולים, ולבסוף התלמידים עם הבדים האדומים.

בשורה הרביעית ינועו התלמידים עם הבדים הירוקים והכתומים.

א. חוזר, כל התלמידים יתקרבו למרכז, ובסוף המשפט ינועו אחורה.

ב. התלמידים ישבו במעגל ויניעו את הבדים קרוב לרצפה, וכל תלמיד בתורו, על פי הצבע, ינוע בחדר.

א. חוזר, התלמידים יניחו את הבד על הראש, יעלו וירדו, ובקודה יתכופו ויתנו למטפחת ליפול מהראש.

בסוף הריקוד אפשר לחזור על חלק מהשיר שוב, ובאותו הזמן התלמידים ייצרו עם הבדים את תחילת המיצג על הקיר.

אורחה במדבר

מלים: יעקב פיכמן / לחן: דוד זהבי

Voice

Soprano Recorder

Glockenspiel

S. Rec.

Glk.

6

12

12

12

ע נָחַב סַעִים - פוֹ לִיםגַּם צוֹב - ק רֹד - יוֹ לֵה - שוֹ צִלִּילִי - אַה - ל - מִפְשֵׁם לֹם - ה נוֹתֶה-דֶּכֶּ עַה

עַד - צַע-וֹ תוֹק-שׁ - שֶׁאֵת - וֹ תוֹק-שׁ - דָּוִד - נִה-שִׁיר זֶה לֵן לֵין לֵין צוֹב

אורחה במדבר

מלים: יעקב פיכמן / לחן: דוד זהבי

דין דון דין דון...
ימין ושמאל רק חול וחול,
יצהיב מדבר ללא משעול,
אורחה עוברה דומם נעה,
כדמות חלום שם מופלאה.
וצליל עולה יורד קצוב,
גמלים פוסעים בנוף עצוב,
דין דן דין דן זה שיר הנדוד,
שתוק ושאת שתוק וצעוד.

בשורה החמישית התלמידים עם הבד עוצרים, מעלים ומורידים את הבד תוך שיקשוק המטבעות, ובאותו הזמן התלמידים עם המטלופונים מנגנים גליסנדו למעלה ולמטה.

בשורה השישית מעלים ומורידים את הבד לסירוגין בצורה לא סימטרית, כחיקוי להליכת הגמל.

בשתי השורות האחרונות מנגנים במטלופון אוסטינטו: דו גבוה, סול ודו נמוך, ובאותו הזמן התלמידים עם שעון החול מקשקים ומניעים אותו מצד לצד.

במעבר התלמידים עם שעון החול הולכים בחדר ונותנים לחול ליפול מבקבוק אחד למשנהו.

התלמידים יתבוננו בציור "גבעה ביהודה" מאת אנא טיכו ויתארו אותו (גבעה עם צמחייה יבשה ומעט צמחייה שנעה ברוח).

אביזרים

מטלופונים, שעוני חול עשויים משני בקבוקי מים מינרלים מחוברים בפיות אחד לשני, בד ארוך שעליו מחוברות מטבעות מתכת, או חוט שאליו מחוברים פעמונים.

הצעות לפעילות

בהקדמה לשיר התלמידים מנגנים במטלופונים 4 פעמים דו, 4 פעמים סול, 4 פעמים דו גבוה.

בשתי השורות הראשונות (ימין ושמאל...) התלמידים מנגנים רה ודו במקצב המשלים.

בשורה השלישית והרביעית (אורחה...) מספר תלמידים מחזיקים בבד ונעים איתו בטור.

למדבר

מילים: חיים חפר / לחן: סשה ארגוב

למדבר

מילים: חיים חפר / לחן: סשה ארגוב

לך, לך למדבר הדרכים יובילו,
ליל טרם בא, לך אחי אל המדבר.
שוב, שוב נחזור, הצוקים יריעו,
שמש גדולה של אור,
עוד תזרח עלינו.

למדבר - ארץ לא מים,
הו, את אדמתי שבנו אליך.

ארץ מלוחה, רוח וזעם,
הלוחמים חזרו הו, כסער,
אל המדבר.....

Chord progression: Dm Dm Am7 F Gm Gm dim A A7 Dm Dm

Voice: זורח - נ שוב שוב בר-כה אל-הא לך בא רם - ט-יל-ל לו-בי יז כוס דרה בר-כה - ל לך לך

Soprano Recorder: (Melody line)

Glockenspiel: (Chord accompaniment)

Chord progression: C7 F Gm Gm C7 Am Gm7 Dm A7 Dm

Voice: ים - מ לא רין א בר - ל - נ-לי-ע רח-תז עוד אור של לה - גדו מש-ש עו - רי - י קים-צו-ה

S. Rec.: (Melody line)

Glk.: (Chord accompaniment)

Chord progression: Bb Edim A7 Dm G7 Gm7 Dm A7 Dm Bb Edim

Voice: תי-מ-אד את הו ים - מ לא רין א בר - ל - נ-לי-ע רח-תז עוד אור של לה - גדו מש-ש עו - רי - י קים-צו-ה

S. Rec.: (Melody line)

Glk.: (Chord accompaniment)

Chord progression: A7 Dm F C7 F Dm Bb Em7 A7

Voice: אל-ע-ס - כ הו רוח-מים ח - לו - ה עם - ז - ו ח-רו ח-לו-מ רין א יך - ל - א נ-שב

S. Rec.: (Melody line)

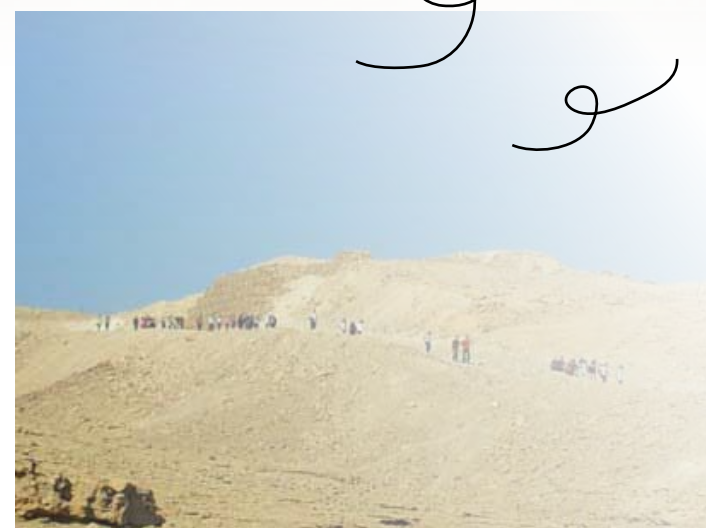
Glk.: (Chord accompaniment)

Chord progression: Gm7 Dm A7 Dm Bb Edim A7 Dm

Voice: יך - ל - א נ-שב תי-מ-אד את הו ים - מ לא רין א בר - ל - נ-לי-ע רח-תז עוד אור של לה - גדו מש-ש עו - רי - י קים-צו-ה

S. Rec.: (Melody line)

Glk.: (Chord accompaniment)

הצעות לפעילות

התלמידים יתבוננו שוב בציור הקודם "גבעה ביהודה" מאת אנה טיכו, ימצאו בתמונה אלמנטים החסרים לדעתם: אנשים, בתים, עצים, פרחים ועוד.... ויצירו אותם.

אחר כך יאזינו למוסיקה וילוו אותה בריקוד.

ניתן ללוות את הריקוד בציורים.

לחלופין, ניתן לרקוד בשתי קבוצות עם פרחים משני צבעים שונים.

המבנה

השיר חוזר שלוש פעמים

א - א - ב - ב - ג - ב - ב

א - א - ב - ב - ג - ב - ב

א - א - ב - ב - ב - ב - קודה

א. התלמידים בקבוצה הראשונה רצים בפיזור ובסוף נעמדים ב"פריז".

א. חוזר, התלמידים בקבוצה השנייה רצים בין תלמידי הקבוצה הראשונה, ולקראת סיום כל אחד בוחר בן זוג מהקבוצה הראשונה ועומד מולו.

ב. בשני הפסוקים הראשונים הזוגות נעים מצד לצד, ובשני הפסוקים האחרונים תלמידי הקבוצה הראשונה יסתובבו כל אחד סביב בן זוגו.

ב. חוזר, בשני הפסוקים האחרונים מתחלפים בתפקידים.

ג. בשני הפסוקים הראשונים מתרחקים ובשניים האחרונים מתקרבים.

בפעם השלישית של השיר

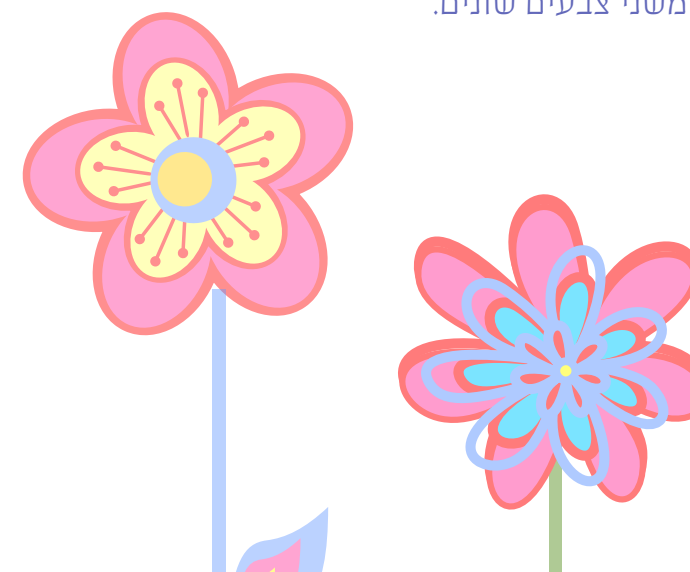
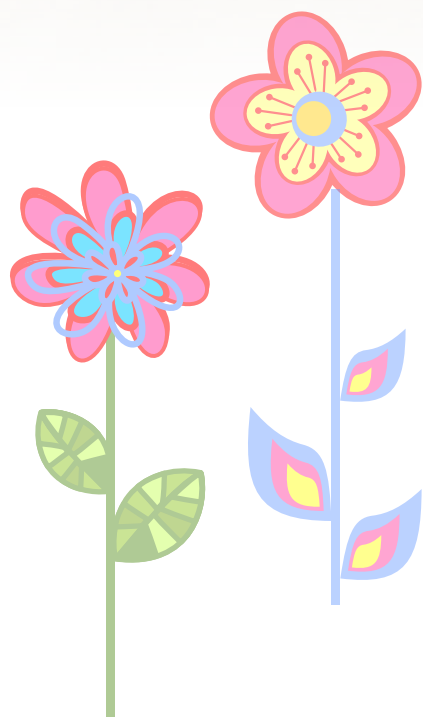
א. הקבוצה הראשונה רצה ומסתדרת לשורה מול הקהל.

א. חוזר, הקבוצה השנייה מסתדרת בשורה מאחורי הקבוצה הראשונה.

ב. כולם נעים מצד לצד ורצים 4 צעדים קדימה, בפעם השנייה נעים מצד לצד ורצים 4 צעדים אחורה, ובפעם השלישית נעים מצד לצד ומסתובבים במקום.

קודה. מורידים את הפרח לפי המנגינה, ולסיום, זורקים לעבר הקהל.

ניתן גם לאסוף את הפרחים וליצור על הרצפה סידור מעניין מתחת למיצג.

שיר בוקר

מילים: נתן אלתרמן / לחן: דניאל סמבורסקי

Music score for "שיר בוקר" (Morning Song) by Nathan Alterman, composed by Daniel Samboreski. The score is written for Voice, Soprano Recorder, and Glockenspiel. The lyrics are in Hebrew.

Voice: טל - ה ציגני-עד סק-ע-ב - ו
טת - ה - ל - מ מש-ה-ה - רים - ה - ב

Soprano Recorder: מור - מ
טל - ע - ב - ו
שיר-ב - חה - שמ - ב
דת - ל - מו תך או בים-ה-או - נו - א

Glockenspiel: נו - א
שוח - ר-מח-ב - תך-או - בור-ע - ג
לך - נה - נב - עד-ר - טע - ג - עד
ד - מא תך או סה-יי - ג - נו - א

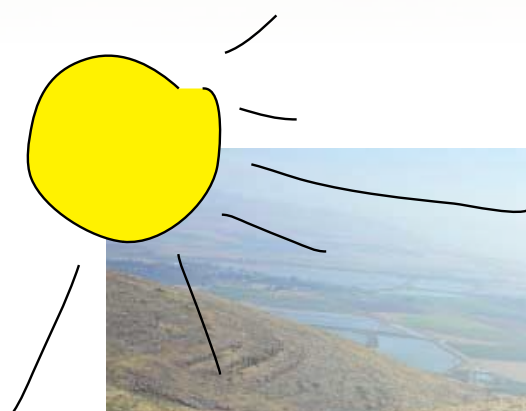

שיר בוקר

מילים: נתן אלתרמן / לחן: דניאל סמבורסקי

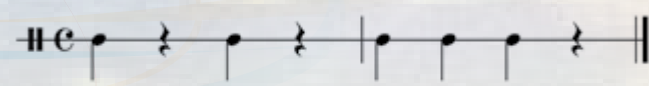
בהרים כבר השמש מלהטת,
ובעמק עוד נוצץ הטל,
אנו אוהבים אותך מולדת,
בשמחה, בשיר ובעמל.

ממורדות הלבנון עד ים המלח,
נעבור אותך במחרשות,
אנו עוד ניטע לך ונבנה לך,
אנו נייפה אותך מאד.

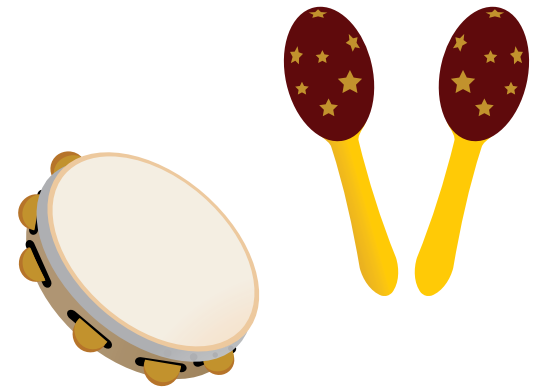
כל כלי מנגן בתורו את המקצב:

המצלתיים מנגנות בשותקים את המקצב המשלים.

דרבוקות	נלבישך שלמת בטון ומלט, ונפרוש לך מרבדי גנים,	בהרים כבר השמש מלהטת, ובעמק עוד נוצץ הטל,
תופים	על אדמת שדותיך הנגאלת, הדגן ירנין פעמונים.	אנו אוהבים אותך מולדת, בשמחה, בשיר ובעמל.
פעמונים	המדבר אנחנו בו נחצובה, הביצות אנחנו נייבשן,	ממורדות הלבנון עד ים המלח, נעבור אותך במחרשות,
שלישים	מה ניתן לך עוד להוד ושובע, מה עוד לא נתנו וניתן.	אנו עוד ניטע לך ונבנה לך, אנו נייפה אותך מאוד.

התלמידים צופים בציור "החלוצים" מאת יוחנן בן סימון ומתבקשים לתאר את הציור. (תוך שימת לב שידיהם של האנשים שבתמונה מודגשות במיוחד, מה שמבטא עצמה ונחישות, תכונות אלה יתבטאו אחר כך גם במוסיקה).

הצעות לפעילות

הכיתה מתחלקת לארבע קבוצות:

א - דרבוקות, ב - תופים, ג - פעמונים, ד - שלישים

ילד אחד עם מצלתיים

הי ארצי מולדתי

מילים ולחן: לאה אולשר / עיבוד: עידו מנור / ביצוע: בועז דוידוף

Voice

1- שה יש רון - מד - ב - ו ח - ר - פו רוק - י הר תי - ד - ל - מו צי - אר הי

6 ב - של מים - דו - א גות - ג על טים - ש - שים נים - ב - ל נים - נ - ע ח - מ - ש עה - רו גם - ו גדי

12 אר הי ים - מ - ה על דים - רוק - ש לים - ג - ו ים - מ - ש - ב פותר - מ רים - פו - צ תים

הי ארצי מולדתי

מילים ולחן: לאה אולשר / עיבוד: עידו מנור / ביצוע: בועז דוידוף

פזמון

הי ארצי מולדתי,
הר ירוק פורח,
ובמדרון יש שה וגדי,
וגם רועה שמח.

פזמון

הי ארצי מולדתי...

עצים נטועים פה ושם,
ונחל שזורם אל הים,
שמש שזורחת כל היום,
וירח מציץ לחלום.

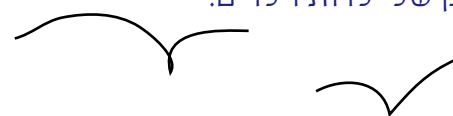
פזמון

הי ארצי מולדתי...

עננים לבנים שם שטים,
על גגות אדומים של בתים,
ציפורים מרחפות בשמים,
וגלים שרוקדים על המים.

כרמים ושדות בגאיות,
הים הגדול והחולות,
כל צמחי הבר הנודדים,
וצחוק של ילדות וילדים.

הצעות לפעילות

כל ילד מחזיק זוג מקלות שבקצותיהם מחוברים סרטים צבעוניים.

פזמון
הי ארצי מולדתי,
הר ירוק פורח,
ובמדרון יש שה וגדי,
וגם רועה שמח.

עננים לבנים שם שטים,
על גגות אדומים של בתים,
ציפורים מרחפות בשמים,
וגלים שרוקדים על המים.

פזמון:
הי ארצי מולדתי...
עצים נטועים פה ושם,
ונחל שזורם אל הים,
שמש שזורחת כל היום,
וירח מציץ לחלום.

פזמון:
הי ארצי מולדתי...
כרמים ושדות בגאיות,
הים הגדול והחולות,
כל צמחי הבר הנודדים,
וצחוק של ילדות וילדים.

מקישים במקלות
מרימים למעלה ומחברים בקצוות כמו הר
מקישים במקלות
מחללים במקלות

מרימים את המקלות ומציירים עננים
יוצרים צורת גג
מניפים את המקלות בצדי הגוף
מניעים מצד לצד

מניעים את המקלות בתנועות מפותלות למעלה ולמטה
מסתובבים במקום
מציצים מבין המקלות

מקישים עם המקלות על הרצפה
מציירים ציורים על הרצפה
מרימים לאט את המקלות
מגלגלים מהר את המקלות

שואלים את התלמידים: אילו מילים חוזרות פעמים רבות בשיר, ובכך מכינים אותם לציורים הבאים.

התלמידים מתבוננים באחד מ"ציורי הכבשים" של מנשה קדישמן ו"החיל המחלל" של מרסל ינקו, ומתארים אותם.

תפילת השחר

לא ידוע (מתוך לקט ריקודים)

Soprano Recorder

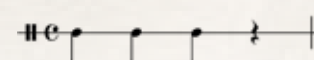

תפילת השחר

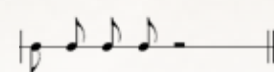
לא ידוע (מתוך לקט ריקודים)

נגינה בדרבוקות

תבנית 1

תבנית 2

א חליל	(הרועה) הסולן יושב ומקיש בדרבוקה אוסטינטו של תבנית המקצב הראשונה: דום דום דום דום.
א כלי מיתר	כל הכיתה חוזרת בחיקוי.
ב חליל	הסולן מקיש תבנית מקצב שנייה דום-ק-ט-ק.
ב כלי מיתר	כל הכיתה חוזרת בחיקוי.
א חליל	הסולן מקיש את התבנית הראשונה תוך כדי צעידה בחדר.
א כלי מיתר	כל הכיתה חוזרת בחיקוי.
ב חליל	הסולן עומד, חובק את הדרבוקה בין הרגליים, ומקיש את התבנית השנייה.
ב כלי מיתר	הכיתה חוזרת בחיקוי.
א א ב ב חליל וכלי מיתר	הכיתה יחד עם הסולן עומדת בשורה, וכולם מקישים את הכל מהתחלה ועד הסוף.

מנגינת הנוף

מילים ולחן: לאה אולשר / עיבוד: עידו מנור / ביצוע: יעל אולשר עזר

Voice
 Soprano Recorder
 Glockenspiel

6
 חורב-ב-עו ח-רו-ה בה נת-ניי-ע-מ פה-י-רץ-א על נ-ג-נ-מת-נה-גי-מנ-שי-רא-ב
 6
 1- חד-א-עוד-1 ה-ה-נה-ה פת-ט-ל-מ-תה-אי-מש-ש-ה-1 פת-ל
 12
 1- מוק-ע-גיא-1 חת-א-עוד-1 עה-גב-נה-ה רוק-י-מק-ע
 18
 רא-ב וד-מא-לי-א-רוב-ק-זה-ה-נוף-ה-1 עוד-1 עוד-בה-יש
 18

מנגינת הנוף

מילים ולחן: לאה אולשר / עיבוד: עידו מנור / ביצוע: יעל אולשר עזר

פזמון
 בראשי מנגינה מתנגנת
 על ארץ יפה מעניינת,
 בה הרוח עוברת חולפת,
 והשמש אותה מלטפת.

הנה הר ועוד אחד,
 ועמק ירוק.
 הנה גבעה ועוד אחת,
 וגיא עמוק.
 ויש בה עוד ועוד,
 והנוף הזה קרוב אלי מאוד.

פזמון...

הנה נחל ועוד אחד, זורם אל אגם.
 הנה נהר ועוד אחד, נשפך אל הים.
 ויש בה עוד ועוד,
 והנוף הזה קרוב אלי מאוד.

הצעות לפעילות

התלמידים יתבוננו בתמונת נוף - "יובל למדינת ישראל" מאת ראובן רובין, ויתארו את המצויר.

כל תלמיד יספר על נופים שהוא מכיר בארץ, ושזוכר אותם מטיולי המשפחה. אפשר גם להוסיף צילומים של תמונות וציורים מהבית, ולנסות לצייר בהשראתם.

אביזרים: שני חבלים או חוטים עבים, כל אחד באורך חמישה מטרים, עליהם תלויים תווים צבעוניים.

עמידת מוצא

שתי שורות זו מול זו

פזמון בראשי מנגינה מתנגנת, על ארץ יפה מעניינת, בה הרוח עוברת חולפת, והשמש אותה מלטפת.	מניעים את החבלים מעל הראש מצד אל צד קדימה ואחורה ומורידים כלפי מטה
הנה הר ועוד אחד, ועמק ירוק. הנה גבעה ועוד אחת, וגיא עמוק. יש בה עוד ועוד, והנוף הזה קרוב אלי מאוד.	קבוצה אחת מרימה למעלה, והשנייה אחריה כולם מורידים קבוצה אחת מרימה, והשנייה אחריה כולם מורידים מתקרבים
פזמון: בראשי מנגינה מתנגנת..... הנה נחל ועוד אחד, זורם אל אגם. הנה נהר ועוד אחד, נשפך אל הים. יש בה עוד ועוד, והנוף הזה קרוב אלי מאוד.	כנ"ל כל קבוצה הולכת בטור בפיתולים כנ"ל

WIZARDS IN WINTER

TRANS SIBERIAN ORCHESTRA

הצעות לפעילות

לכל ילד חישוק קטן

א. (חוזר פעמיים)

אומרים:

שמור על העולם - הנפת החישוק למעלה

שמור על העולם - למטה

שמור על העולם - קרוב לחזה

שמור ילד - "פריז", כל אחד ממציא את התנועה שלו.

ב. מגלגלים את החישוק על הגוף ובסוף מקישים על הרצפה.

א. חוזר כנ"ל, תוך תנועה במרחב.

ב. כנ"ל

ג. תנועה בזוגות

ג. כנ"ל

ב. כנ"ל

א. כנ"ל

ב. כנ"ל

מעבר

ד. כולם ביחד

ב. כנ"ל

א. כנ"ל

ב. כנ"ל

קודה

אדמה ושמיים

להקת "סגול" לפי נוסח אינדיאני

Voice

Soprano Recorder

Glockenspiel

S. Rec.

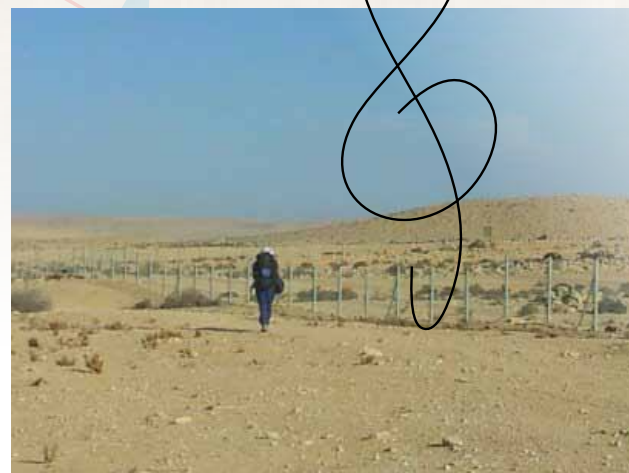
Glk.

The musical score is written for five parts: Voice, Soprano Recorder, Glockenspiel, Soprano Recorder (S. Rec.), and Glockenspiel (Glk.). The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C). The lyrics are in Hebrew. The first system covers measures 1-4, and the second system covers measures 5-8. The lyrics for the first system are: 'מִרְבֵּי אֱ-לֹהִים - מִלֵּיל הַצֵּלָה אֶשֶׁה חוֹם יִשְׂרָאֵל - שֶׁיִּמְצֹאנוּ מָה - דָּא'. The lyrics for the second system are: 'יְהוָה חֵי - מִשְׁכַּן - בְּרוּחֵי - הַיָּם פִּי - גֹּבֵה זֹאת גִּישׁ'.

אדמה ושמיים

להקת "סגול" לפי נוסח אינדיאני

אדמה
ושמיים
חום האש
צליל המים
אני מרגיש זאת בגופי
ברוחי בנשמתי

הצעות לפעילות

על הרצפה מונחות ארבע יריעות בד ועליהן מצויר/כתוב: אדמה, שמיים, אש, מים, מתחת ליריעות מתחבאים כלי הקשה.

א	אדמה ושמיים חום האש צליל המים אני מרגיש זאת בגופי ברוחי בנשמתי	רקיעות טפיחות על החזה מחירה טפיחות על הברכיים סיבוב האגן סיבוב הראש
ב	הי הי ...	כל קבוצה קמה, צועדת לכיוון הבד שלה ונעמדת מסביב.
ב		נותנים ידיים והולכים במעגל סביב הבד
א	אדמה ושמיים חום האש צליל המים אני מרגיש זאת בגופי ברוחי בנשמתי	מניפים את הבד ששייך לאדמה כנ"ל כנ"ל כנ"ל מורידים את הבדים יחד מניפים למעלה ומניחים מעל כלי הנגינה.
א		קבוצת תלמידים ניכנסת מתחת לבד ומלווה בכלי ההקשה.
ב	הי הי	מניפים את הידיים מצד לצד ארבע פעמים בכפיפה ואח"כ מניפים ידיים למעלה וקוראים "הו הו".
ב		חוזר, מסתובבים במקום, וכשאומרים "הו הו" קופצים.
א		חוזר
א		חוזר
ב		יוצרים מעגל גדול סביב כל הבדים.
ב		צועדים במעגל.
ב		חוזרים על תנועות הכפיפה וקריאות "הו הו".
ב		חוזר
א		חוזר
בסיום		חוזרים למקום

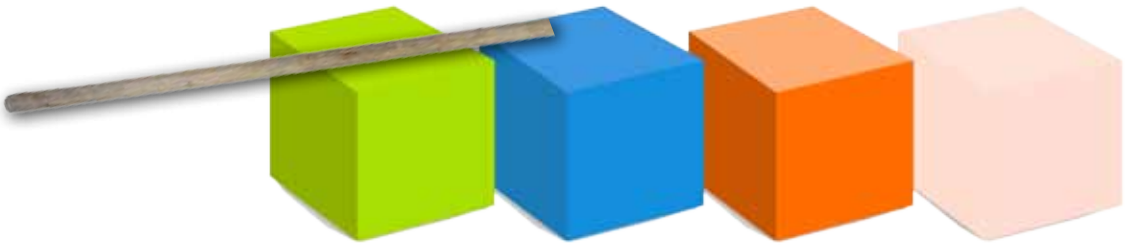
דבקה כורדית עממית

הצעות לפעילות

כל תלמיד מקבל מקל ארוך וקוביה שמונחת על הרצפה.

מבוא

א	קטע איטי	מרימים את המקל בתנועות סיבוביות, עוצרים בהדגשה ומקישים עם המקל על הקוביה.
ב	קטע קצבי	מניחים את המקל על הכתף והולכים מסביב לקוביה. מקישים ארבע הקשות על הרצפה וארבע הקשות על הקוביה לסרוגין.
א		כנ"ל
ב		כנ"ל
ג		כנ"ל

קטע מתוך "מחולות פולובציים"

א. בורודין - מתוך האופרה "הנסיך איגור"

הזרעים בְּדִמְעָה - בְּרִנָּה יִקְצְרוּ (תהילים קכו, ה)

Ob.

Soprano Recorder

Glockenspiel

Ob.

S. Rec.

Glk.

Ob.

S. Rec.

Glk.

Ob.

S. Rec.

Glk.

Musical score for Oboe, Soprano Recorder, and Glockenspiel, measures 9-25. The score is in G major (one sharp) and 2/4 time. The Oboe and Soprano Recorder parts are in treble clef, and the Glockenspiel part is in treble clef. The score shows various musical notations including eighth notes, quarter notes, and chords.

המשך קטע מתוך "מחולות פולובציים"

א. בורודין - מתוך האופרה "הנסיך איגור"

הזרעים בְּדִמְעָה - בְּרִנָּה יִקְצְרוּ (תהילים קכו, ה)

Ob.

S. Rec.

Glk.

Ob.

S. Rec.

Glk.

Ob.

S. Rec.

Glk.

Musical score for Oboe, Soprano Recorder, and Glockenspiel, measures 33-49. The score is in G major (one sharp) and 2/4 time. The Oboe and Soprano Recorder parts are in treble clef, and the Glockenspiel part is in treble clef. The score shows various musical notations including eighth notes, quarter notes, and chords.

הצעות לפעילות

בחלק הראשון התלמידים מסודרים בזוגות ואוחזים בד ארוך ביניהם.

פתיחה סוף הקיץ חם, האיכר חורש את האדמה - יוצרים תלמים.

הזוגות מסודרים בשני טורים קרובים זה מול זה ולאט לאט מתרחקים, מותחים את הבד ומניחים על הרצפה.

א. זורע - כל אחד מבני הזוג הולך על הבד בתורו.

א. מתפלל לגשם - מניעים את הבד לאט לאט מלמטה למעלה ובסוף עוצרים ומסתכלים לשמים.

ב. יורד גשם - מחצית מהזוגות מניעים את הבד מלמעלה למטה.

ב. כנ"ל המחצית השנייה.

ב. מתגבר, כל הזוגות מניעים את הבד.

ב. נעים בחלל באופן חופשי תוך כדי הנעת הבדים.

קודה. חיטה - מניחים את הבדים ולאט לאט נעמדים.

בחלק השני התלמידים עם מקלות הקשה ביד.

א. קוצרים את החיטה - בהדגשות של המוסיקה מקישים עם המקל על הרצפה.

ב. אוספים את התבואה - אוספים את כל מקלות למרכז.

א. רוקדים ושמחים ובהדגשות קופצים.

הולכים במעגל ושוב קופצים.

קודה. נפרדים מהתבואה וחוזרים למקום.

מים מים

ישעיהו יב, ג / עמנואל עמירן

Music score for page 50, featuring Voice, Soprano Recorder, and Glockenspiel parts with Hebrew lyrics.

מים מים

ישעיהו יב, ג / עמנואל עמירן

הצעות לפעילות

עמידת מוצא, עומדים במעגל גדול

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה.	רקיעה ברגל אחת קדימה ואחר כך אחורה
ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה.	כנ"ל
מים, מים, מים מים הוי מים בששון.	כניסה למעגל
מים, מים, מים, מים, הוי מים בששון.	יציאה
הי, הי, הי, הי,	ארבעה צעדים על קו המעגל ימינה
מים, מים, מים, מים, מים, מים בששון.	8 קפיצות
מים, מים, מים, מים, מים, מים בששון.	8 מחיאות

הצעות לשירה

מחלקים את הכיתה לשלוש קבוצות: קבוצה אחת שרה את המילה "מים", בכל פעם שהיא מופיעה בשיר. קבוצה שנייה שרה את המילה "בששון", וקבוצה שלישית תשיר את שאר המילים.

תזמור ריתמי: תוף ים ומקל גשם

ושאבתם מים - תוף ים, מקישים על עור התוף למעלה ולמטה לפי הפעמה.

ושאבתם מים - כנ"ל.

מים מים... - מקל גשם, הופכים את מקל הגשם באיטיות.

מים מים... - הופכים את מקל הגשם בחזרה.

הי הי...

מים מים... בששון - מניעים במהירות את מקל הגשם ומקישים בתוף - "בששון"

קטע למים

מנגינה סינית עממית

Piano

Soprano Recorder

Glockenspiel

Pno.

S. Rec.

Glk.

17

25

מנגינה סינית עממית

קטע למים

הצעות לפעילות

הכיתה מתחלקת לשתי קבוצות

קבוצה אחת מתחלקת לזוגות, כל זוג מחזיק רצועת בד מלבנית כחולה, מחזיקים בצלעות הקצרות.

קבוצה שנייה מנגנת במטלופונים או בכלי מתכת אחרים ברגיסטרים נמוכים וגבוהים, למשל, מטלופון מתפרק ליד מטלופון צבעוני. או לחילופין, למלא בקבוקי מים שיפיקו צלילים של **רה מי לה וסי**, באוקטבה ראשונה ובאוקטבה שנייה.

א.	משפט קצר פותח משפט קצר סוגר משפט ארוך פותח	מחזיקים את הבד בישיבה תלמיד אחד מניע את הבד תלמיד שני מניע את הבד מניעים את הבד ביחד
	משפט קצר פותח משפט קצר סוגר משפט ארוך סוגר	חוזר
א.	באוקטבה גבוהה יותר	כנ"ל בעמידה
ב.		במשפט הראשון מתקרבים במשפט השני מתרחקים בשלישי מסתובבים במקום
א.	נמוך וגבוה	חוזר, בתחילה בישיבה ואח"כ בעמידה
א.		חוזר
ב.		חוזר
א.	משפט קצר פותח משפט קצר סוגר משפט ארוך פותח	נגינה במטלופונים רה רה לה לה לה לה 6 פעמים לה, ואח"כ לה רה
	משפט קצר פותח משפט קצר סוגר משפט ארוך סוגר	רה רה לה לה לה לה 6 פעמים לה, ואח"כ לה רה
א.		נגינה ברגיסטר גבוה יותר
ב.		לאלתר על הצלילים: רה מי לה סי

הצעות לפעילות

הכיתה מתחלקת לשתי קבוצות
קבוצה אחת מחזיקה בכל יד קליק קלק
קבוצה שנייה מחזיקה בכל יד מרקס

א.

במשפט הראשון התלמידים בקבוצת הקליק קלק מקישים שלוש הקשות ביד אחת ואח"כ שלוש הקשות ביד שנייה.

במשפט השני התלמידים בקבוצת המרקסים בטרמולו, טרמולו ביד אחת, אח"כ ביד שנייה וחוזר להתחלה.

ב. אלתור בקליק קלק ובמרקסים, כל קבוצה מאלתרת בתורה לאורך תיבה.

BAROQUE AND BLUE CLAUDE BOLLING AND JEAN-PIERRE

Flute

Soprano Recorder

Glockenspiel

9

Fl.

S. Rec.

Glk.

17

Fl.

S. Rec.

Glk.

25

Fl.

S. Rec.

Glk.

שמחה לארצך

שלמה קרליבך

Voice

5
11
17
22

ש - מחה ל - אר - צ - ך שון - ש - ו
ר - עי - ל
ו - צ - מי - חת ק - רן וד - ד - ל הוי ך - ד - עב
ר - עי - ו
נר כת
... לה לה-לה
ש - מ - חה
1. 2.
ל - אר - צ - ך ו - שון ש - ו ר - עי - ל
ר - עי - ל

שמחה לארצך

שלמה קרליבך

שמחה לארצך ושון לעירך

וצמיחת קרן לדוד עבדך
ועריכת גר לבן ישי משיחך

ובכן תן כבוד לעמך
תהלה ליראך
ותקנה טובה לדורשיך
ופתחון פה למיחלים לך

במהרה בימינו

רקע לשיר

תפילה זו מתפללים בראש השנה וביום כיפור.

מבנה מוסיקלי

א

א - איטי מקהלה

א - סולן

ב - מהיר וקצבי במילים "צמיחת קרן..."

ב - חוזר בניגון בלבד

ב - חוזר בניגון עם המקהלה

ג - סולן ומקהלה

ד - "ובכן תן כבוד לעמך..." - קטע רציטטיבי אלתורי של הסולן

ב - סולן, מהיר וקצבי במילים "צמיחת קרן..."

ב - מקהלה וסולן, ניגון

ב - מקהלה וסולן, ניגון

יצירה זו מגוונת, היא כוללת אלמנטים של ניגון חסידי, ריקודי ושמח, לעומת הבעה חזנית רציטטיבית של תפילה. וזאת, כדי להביע צדדים שונים של השמחה.

הצעות לפעילות

התלמידים יאזינו ויסמנו בטקסט את הבדלי המפעם בצבעים שונים.

התלמידים יבחינו שקרליבך שר מלודיה, פעם עם מילים ופעם ללא מילים, ויביאו דוגמאות משלהם לאופני שירה כאלו.

התלמידים ישוחחו על השוני שבין שני סגנונות השירה הנ"ל.

התלמידים יבחרו שירים שהם אוהבים וסולנים יבצעו אותם במהירות שונה, בסגנון חזני או אחר.

הצעה לתזמור בכיתה

נספחים

עיבודים להרכבים אינסטרומנטליים

מחרוזת שירי ירושלים

"מעל פסגת הר הצופים"

עממי

"לך ירושלים"

לחן: אלי רובינשטיין / עיבוד: מנשה הלל

♩. = 40

Soprano Recorder

Alto Recorder

Mandolin 1

Mandolin 2

Guitar

Organ

Darabuka

Voice

Soprano Recorder

Glockenspiel

V.

S. Rec.

Glk.

simile

V.

S. Rec.

Glk.

V.

Rec.

Glk.

V.

S. Rec.

Glk.

נספחים

עיבודים להרכבים אינסטרומנטליים

Allegro- ♩ 140

S. Rec.

A. Rec.

Mdn. 1

Mdn. 2

Gtr.

Org.

16

1.

22

1.

2.

22

1.

2.

22

1.

2.

S. Rec.

A. Rec.

Mdn. 1

Mdn. 2

Gtr.

Org.

5

10

5

10

5

10

5

10

נספחים

עיבודים להרכבים אינסטרומנטליים

37

S. Rec.

A. Rec.

Mdn. 1

Mdn. 2

Gtr.

Org.

27

S. Rec.

A. Rec.

Mdn. 1

Mdn. 2

Gtr.

Org.

32

S. Rec.

A. Rec.

Mdn. 1

Mdn. 2

Gtr.

Org.

